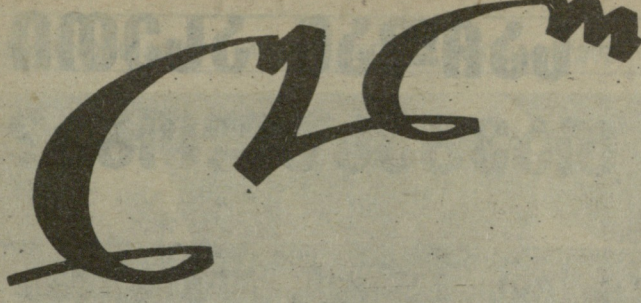

მოგვალ შეხვედრაგდა

ას იყო გასოგობი სოტის დიდ წილი

საპროლეტარული სსრ ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სახელმწიფო კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ОРГАН ГОСУДАРСТВЕННОГО КОМИТЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ И РЕСПУБЛИКАНСКОГО СОВЕТА ПРОФСОЮЗОВ

13 აპრილი, 1989 წ. № 156 (10 075) შპსი 3 კაპ.

გამოცემის 1934 წლის 13 აპრილიდან

ფიზკულტურისა და სპორტის სფეროში საქმიანობა — გმობილ ეპოპლიურ პენაზე

ჩვენი პენა — პართული...

როგორ სრულდება ბრძანება?

როგორც ვიუწყებოდით, ამ რამდენიმე წლის წინათ საქართველოს სპორტსახეობა გამოსცა საგანგებო ბრძანება, რომელიც ითვალისწინებდა ქართული ენის კონსტიტუციური უფლების განმტკიცებას რესპუბლიკის ფიზკულტურულ და სპორტულ ორგანიზაციებში (იხ. „ლელო“ №118, 21 იანვარი, 1989 წ.). როგორც ბრძანებაშია ნათქვამი, სპორტსახეობის სპორტულ ბრუნველყოფის სამმართველომ 1989 წლის 1 სექტემბრამდე უნდა უზრუნველყოფს სპორტსახეობის სამმართველოებსა და განყოფილებებს ქართული საბჭოთა მანქანებით მომარაგება (ძირითადად არსებული არაქართული მანქანების შრიფტის შეცვლით).

რედაქცია წინასწარ დაუკავშირდა ორ პასუხისმგებელ მუშაოს და გააცნო ეს შეკითხვები. დღეს გთავაზობთ მათს პასუხებს:

არჩილ მხარაიძე, აჭარის ახალ პროფკავშირთა სპორტსახეობის თავმჯდომარე:

1. ჩვენ თითქმის მთლიანად გადავედით ქართულ ენაზე საქმის წარმოებაზე. სპორტსახეობის ბრძანებით უფლება მოგვცა ყველა ჩვენს რეგულაციებში კატეგორიულად მოვიტოვოთ ქართული ენის კონსტიტუციური უფლების დაცვა.
2. პრობლემები არა გვაქვს, ოღონდ ქართულენოვანი საბჭოთა მანქანის შიგნით, შეკეთება ან გადაკეთება გვიჭირს. კარგი იქნება, თუ ეს საქმე ცენტრალური წესით მოგვარდება.

ნანა ზაღარაძე, პროფკავშირთა სპორტსახეობის თავმჯდომარე:

1. ჩვენი ორგანიზაცია დიდი ხნის შექმნილი არ არის და პირველი დღიდანვე საქმის წარმოება მხოლოდ ქართულ ენაზე. გვქონდა ორი ქართული და ერთი რუსული ენაზე საბჭოთა მანქანა. სპორტსახეობის ბრძანების გამოქვეყნების შემდეგ ის რუსული საბჭოთა მანქანა ქართულად გადავაკეთეთ. ჩვენ საკავშირო ორგანოებთან მიმართება არა გვაქვს და უფრო ქართულური ფორმით მანქანა გვირდება.

სტაიერი და თარჯმობა

გადამართ შეგვიძლია იმის მტკიცება, რომ საქართველოს მძლეოსანთა ნაკრებში ყველაზე უფრო გამოირჩევიან 110 მეტრზე თარჯმობელები. ზუსტად ძველია იმის თქმა თუ როგორ მოხდა ამ ერთი სახეობის ასეთი პოპულარიზება, მაგრამ ფაქტია, რომ რამდენიმე ჩვენს თარჯმობელებსავე კიდევ ჰაბუკთა ასაკში მიღწეა კარგ შედეგებს და დიდი იმედი მისცა მწვრთნელებს, ოღონდ ეს არის, შემდგომში მთლიანად ვეღარ განახორციელა მათი მონაცემების რეალიზება, ისინი სხვებზე უკეთესად კი გამოდიოდნენ საკავშირო ტურნირებში, მაგრამ, კიდევ ვიმეორებთ, მათგან უფრო მაღალი შედეგები მოსალოდნელი, თუკი წვრთნის პროცესი ნორმალურად წარიმართება.

თარჯმობელებისათვის იქნებ თავისებური შემობრუნების წერტილი გახდეს ის წარმატება, რომელიც მათ ვილიუსში, მძლეოსანობაში საბჭოთა კავშირის თანხმად შეტანის ნახევარფინალში მიღწეეს. 110 მეტრზე თარჯმობეში უძლიერესი იყო გელა ვეშაბიძე (პროფკავშირები), რომელმაც საკმაოდ კარგი შედეგი აჩვენა — 13,16. III ადგილი კი კიდევ ერთმა თბილისელმა სპორტსმენმა იგორ ივანოვმა („დინამო“) დაიკავა — 13,8.

ვილიუსში გამარჯვება მოიპოვა აგრეთვე ქვეყნის ექსტრემოტმა ოლეგ სტრეპკოვმა (თბილისი, „დინამო“), რომელიც პირველი მიჭრა ფინალში — 5-კილომეტრის დისტანციაზე — 14,02,1.

მთავარი — ქიმიკალი

მოგვარა ვაქოა მსოფლიო პირველობის ფინალში მატჩი გაიმართება საფრანგეთის ქალაქ ლიონში. ასე გადაწყდა ფიდე-ს კონგრესზე, რომელიც ჩატარდა პუერტო-რიკოს ქალაქ მიაგუესში. როგორც განაცხადა ფიდე-ს პრეზიდენტმა ფ. კამპომანესმა, ეს გადაწყვეტილება განპირობებულია იმით, რომ, ადრე მატჩის მონაწილენი ვერ რეგულდებნენ ქალაქის არჩევნებს. მსოფლიო ჩემპიონი გარი კასპაროვი დაიცავს თავის წოდებას პრეტენდენტთან, რომელიც ჯერ არაა ცნობილი. ამ უფლებებისათვის იბრძვიან ანატოლი კარპოვი, არტურ იუსუპოვი (ორივე — სსრ კავშირი), ჯონათან სპილმენი (ინგლისი) და იან ტიმანი (ჰოლანდია). სხვათა შორის, ლიონში გამომავალ ყველაზე დიდი პონორარი უმთავრესს საქართველო მატჩთან ისტორიაში — 3 მილიონი შევიკარიული ფრანკი და ძვირადღირებული პრიზი გამარჯვებულისათვის.

ამერიკელმა ოლიმპიურმა ჩემპიონმა როჯერ კინგლომმა ყველას აჯობა 110 მეტრზე თარჯმობეში იტალიის ქალაქ გროსეტოში გამართულ მძლეოსანთა საერთაშორისო შეჯიბრებაში. მისი შედეგი — 13,10 წამი წელს საუკეთესოა მსოფლიოში.

გუშათაში დამთავრდა ქალაქი მაგდის ჩოგბურთელთა მსოფლიო ფესტივალი, რომელშიც მონაწილეობდა 23 ქვეყნის 700 წარმომადგენელი. ყველაზე უკეთესი იასარჯეს სამხრეთკორეელმა სპორტსმენმა — მათ ანგარიშზე ხუთი პირველი ადგილია. სამგერ განმარჯვეს საბჭოთა სპორტსმენმა, რომელთაგან განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია მსსსრკელთა შორის ევროპის ჩემპიონი ვლადიმერ სამსონოვი. მან გაიმარჯვა ერთეულთა და წყვილთა (ს. ვასილიეთთან ერთად) თანრიგებში.

ბრეზო (ავსტრალია). შეგნდმა სამთომთობილამურებ ლარსბერი ერიქსონმა გაიმარჯვა 1989-90 წლების მსოფლიო თასის გათამაშების პროგრამის პირველ სახეობაში — გიგანტურ სლალომში (53 კარი, სიმაღლეთა სხვაობა — 390 მეტრი). მისი შედეგია 2 წუთი და 29,80 წამი. მეორე იყო გიგანტურ სლალომში თასის შარშანდელი ფლორენცი ნორვეგიელი ოლეგ კრისტინი ფურუსეტი — 2,30,05 მესამე — ავსტრალიელი გიუნტერ მაღერი — 2,30,17. სპეციალურ სლალომში ყველას აჯობა დასავლეთკორეელმა არმინ ბიტნერმა — (2,1,93). ფურუსეტი ამჯერადაც მეორე იყო.

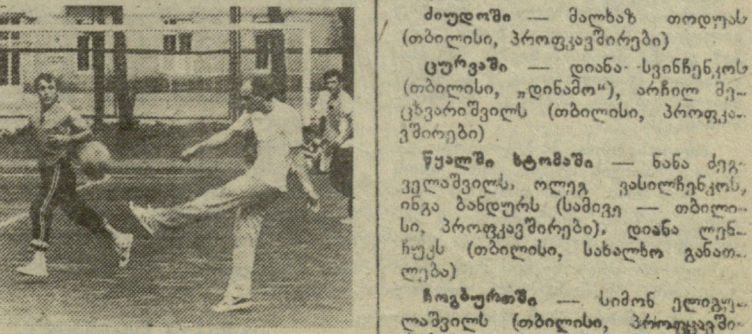
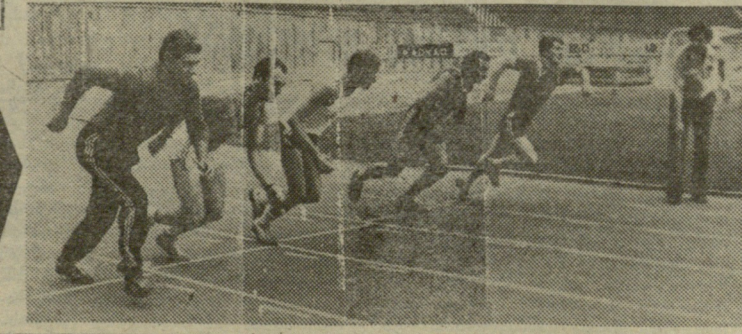
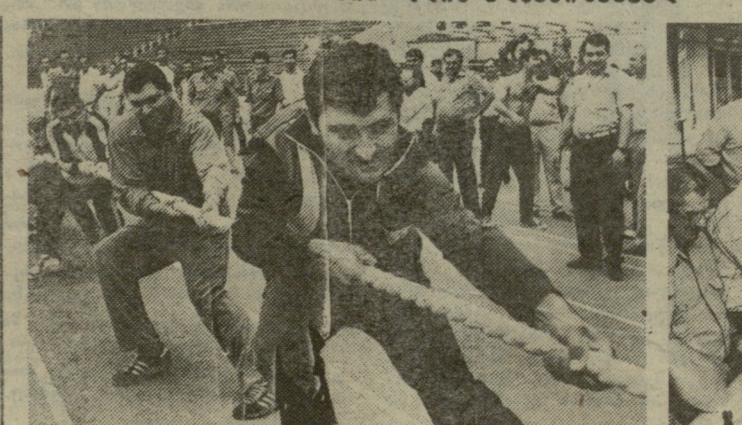
მთავარი — ქიმიკალი

ანონსი

მოგვალ კვირაში ჩვენს ბაზეთში წაიკითხეთ...
● **პასუხი მართვალადი ფალაქნი ბისაფი იური შახშარადოვისა და შარნაღის 3. გოლუაზის ცილისფარფალა ბრალდავა.** შა. პასუხს პირთვის სპორტის დამახარავალი ოსტატის გუარამ სალუაქის კომენტარი.
● **სსრ კავშირის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღწერა** უფრო მეტად ვახდებთ განხილვასთან დაკავშირებული ახვამი.
● **რაგბი — გუა ვინსვლისა:** დიან, ეროვნული ჩემპიონატი
● **გამოხევაკავა ვარილვა:** „საპროტა თუ არა სსრ კავშირის ჩემპიონატი შეხევაკავა“

გთხოვთ, მიულოცოთ...

პატივცემულო რედაქცია! გთხოვთ თქვენი გახეთის ხაზულებით მიულოცოთ ფიზკულტურის დღის 50 წლისთავი ამ ხაზებში დღის და მფუნქციონირი დონისძიების მონაწილეებს ალექსანდრე ჯორჯაძეს, ელენე გოკიელს, გიორგი ზაბილოძეს, მიხეილ ქიქელიძეს, ითარ დიდიბუღიძეს, აკაკი ხუციშვილს...
პიპა დვალის, საქართველოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის დამსახურებული მუშაკი, სპორტის, პრომის და ომის ვეტერანი.

ეს კადრები გუშინაა გადაღებული თბილისის „დინამოს“ სტადიონზე ფიზკულტურის დღის საღამო მიძღვნილ მასობრივ დონისძიებაში, რომელიც სპორტსახეობის ხაზებს თანხმობით გაიმართა, ამ სპორტული ხაზგადგომის წევრი ახლობელი თანამშრომელი მონაწილეობდა.
ალბერტ ვაჩიანის ფოტო.

წოდების მინიჭება

საპროტა კავშირის ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სახელმწიფო კომიტეტმა სპორტის ოსტატის წოდება მიანიჭა:
კრივში — კახაბერ ბარაგის (თბილისი, „სპრომითი რეზერვები“)
თავისუფალ კილაობაში — გივი სისაურს (თბილისი, „სპრომითი რეზერვები“)
ხაზატკეცილო ველობრძოლაში — ვიტალი მუშკუდიანს, ელისო დონაძეს (ორივე — ქუთაისი, პროფკავშირები), ელენე ალევას (თბილისი, პროფკავშირები)
მხატვრულ ტანვარჯიშში — ელენე კონტაძეს, ნანა ლონდარიძეს (ორივე — რუსთავი, სახალხო განათლება)
ძიულაში — მაკსიმ თოდუას (თბილისი, პროფკავშირები)
უარვაში — დიანა სვინიჩენკოს (თბილისი, „დინამო“), არჩილ მეცხვარიშვილს (თბილისი, პროფკავშირები)
წალში — ნანა ბიგველაშვილს, ოლეგ ვასილჩენკოს, ინგა ბანდურას (სამივე — თბილისი, პროფკავშირები), დიანა ლენჩუქს (თბილისი, სახალხო განათლება)
ჩოგბურთში — სიმონ ელივალაშვილს (თბილისი, პროფკავშირები).

შანი ფირისა, შანი განსჯისა

წარმუშებამოცა საქართველოს მძლეობანთა გუნდისთვის ურვეულო აზრად არ ვახლავთ. ამის მიზეზია ჩვენი მძლეობის განვითარების დონე, რომელიც, მხოლოდ სტანდარტებზე აღარაფერს ვამბობთ, საშუალო საკავშირო მაჩვენებლებსაც საგრძნობლად ჩამორჩება.

ალბათ კანონმდებელ მოვლენად შეიძლება ჩაითვალოს ჩვენი მძლეობის მარცხი IV ახალგაზრდულ თამაშებზე, თუმცა ასეთ ფასიკოს ბევრი იქნებ მაინც არ ელოდა — გუნდი დონეცკში 21-ე ადგილზე დარჩა 23 კოლექტივის შორის და მოკავშირე რესპუბლიკებიდან მხოლოდ სომხეთს აჯობა. თუ საქართველოს მძლეობანთა ბოლოდროინდელ შედეგებს ჩაუვყვირებთ, ამკარა: მათ თავიანთი საუკეთესო ან საუკეთესოსთან მიანდობით შედეგები რომ ეჩვენებინათ, დონეცკში ასე ცუდად არ გვეჩვენებოდა საქმე. ჩვენმა ახალგაზრდულმა გუნდმა მოსამზადებელი სეზონის დასკვნითი ეტაპი თბილისში გაატარა და, გაწვრთნილობის მაღალ ხარისხს ვინ ჩივის, ის დონეცკში შეინარჩუნა, რომელსაც მისმა წევრებმა მიაღწიეს სამიოდე კვირით ადრე, საქართველოს ჩემპიონატში.

გი ავტაციით ამ ამოცანას ყოველთვის ვადაწყვეტ. მოკლედ, იმის თქმა გვინდა, რომ წლების განმავლობაში მძლეობის უხეირო ხელმძღვანელობამ და, აქედან გამომდინარე, მწვრთნელთა მონდომებისა და კვალიფიკაციის დაქვეითებამ მიგვიყვანა 21-ე ადგილამდე. ეს ახალი აზრი არ ვახლავთ, ადრეც ხშირად გვითქვამს ამის შესახებ. მეტი რა ვამბობთ? — ისევ ათასგზის ნათქვამს ვუბრუნდებით. სად არის გამოსავალი? ამბობენ, მზამზარეული რეცეპტები არ არსებობს. იგი ერთად უნდა შეიმუშაონ სპეციალისტებმა. ყოველ შემთხვევაში, ჩვენი მძლეობის ახალ ხელმძღვანელობას, რომელმაც სულ რამდენიმე თვეა ჩაიბარა ეს პოსტები, მუშაობის სულ სხვა, ახალი გეგმები და პრინციპები აქვს. შემეცნებობა მათ მიძიმე შეეხებათ; შედეგს კი... ალბათ უახლოესი მომავალი გვჩვენებს.

საერთოდ, უნდა ვაღიაროთ, რომ ჭრჭრებით გზაჯვარედინზე ვდგავართ და არავინ იცის, საით უნდა ავიდეთ გეზი. ეს მწარე სინამდვილეა. იქნებ ღირდეს, რომ ახლა, როცა სპორტის დამოუკიდებლობა აქტუალურ საკითხად იქცა, განვითარების სხვადასხვა, ჩვენი გზა ავირჩიოთ? მართლ საკავშირო დებულებებით ხელმძღვანელობამ, სხვას არ ვიცო და, ჩვენ მძლეობაში სარგებელი ვერ მოგვიტანა. თუმცა ყველაფერი ისეა ჩანს, რომ ერთმანეთში (საკავშირო მასშტაბით), ეს უძნელესი ამოცანა უნდა იყოს. ის კი ნათელია, რომ ძველი კანონებით ხელმძღვანელობა აღარ შეიძლება...

ახლა არ შეიძლება მძლეობაზე ილაპარაკო და არ ახსენო ისეთი პრობლემა, როგორც სადობინგო კონტროლია. რა დასამალოა, ზოგ ჩვენს მწვრთნელს სწორედ ამან გაუტეხა გული. იმდენ და ისეთნაირ წამლებს იყენებენ, ვერავითარი მომზადებით ვერ გაუტოლდებით, — ამბობენ თავიანთი შეგირდების, მეტოქეებზე. ვადაქრით არ ვამბობთ, შესაძლოა ჩვენს სპეციალისტებშიც ვერც ერთი-ორი „ალკიმიკოსი“, მაგრამ ტრატალურმა „დობინგოში“ სრულიად დაამახინჯა რეალობა მძლეობაში, მთელი ქვეყნის მასშტაბით ვერ ვაიგებ, ვინ რისი შემძლეა (ამის შესახებ მასალა დამიბეჭდა „სოვეტსკი სპორტის“ 1 ავგისტოს ნომერში, სადაც ამკარად იყო მინიშნებული აკრძალული პრეპარატების გამოყენებაზე. სწორედ IV ახალგაზრდულ თამაშებზე, ამიტომ დობინგო ორიენტირებული ბევრი მწვრთნელი იმასაც კი ვერ აღწევს მუშაობაში, რასაც პათიონსანი გზით მიიღწევენ. დობინგო აზარბაცებს მწვრთნელებსაც და სპორტსმენებსაც. შეიძლება დაბეჭდვით ითქვას, რომ ბევრი 60-70-იანი წლებს „სუფთა“ მძლეობის ფუნქციური მომზადებით სჯობდა ახლანდლებს, რომლებიც „ქიმიკო“ დაყრდნობით აღწევს მაღალ შედეგებს.

ასეთი ამბების გამო გულგატეხილობა მაინც კაპიტულაციას ნიშნავს. მით უმეტეს, რომ ახლა, ვგონებ, მართლ დაიწყეს ვადამ-ქიკელი ზომების მიღება დობინგის წინააღმდეგ. როგორც უცხოური წყაროებიდან შეგირვეთ, ბევრი აღარ დარჩა ისეთი აპარატის შექმნამდე, რომელიც ზუსტად დაადგენს რა გარემოში ნეოთერებები მიიღო ორგანიზმმა ბოლო წლების (!) განმავლობაში. იმედია, ეს მეთოდი, რომელიც ადამიანის გენების თავისებურებებზე დამყარებული, საბოლოოდ ამოძრვავს დობინგს სპორტიდან. ბევრი სპეციალისტი ხომ ახლა ამტკიცებს, რომ ბენ ჯონსონთან დაკავშირებული სკანდალის მიუხედავად, სეულის ოლიმპიადის დროს დობინგზე თვალის დახუჭვის.

ასე რომ, „სპორტის დეოფოლის“ განვითარება ყოველგვარ პირობებშია საჭირო, მით უმეტეს, რომ ჩვენი სპორტი, სხვა სახეობებში მოპოვებული წარმატებების მიუხედავად, უმძლეოსნებოდ როგორცაა და რიბი ჩანს.

გიორგი მინიშვილი.

წითალი ბარათი ბიუროკრატისთვის

თავიდანვე ვიტყვი, რომ ამ ამბის განმარტება პრესის საშუალებით არ გვინდოდა, მაგრამ შეცდომის გამოწერებას და ბიუროკრატული ბარიერების გადალახვას არადა არ დაადგა საშეულო პირობით, წყარუებმა, რომელმაც ამ კონკრეტულ შემთხვევაში სხვადასხვა ინსტანცია მოიცვა, საიმედო კედლები აღმართა სიმართლისა და სამართლიანობის წინააღმდეგ. განსაკუთრებული აქტიურობით კი თავი მაინც პროფკავშირულმა ორგანიზაციებმა გამოიჩინეს. როგორც იტყვიან, ყველაფერს აქვს დასაწყისი. ეს ამბავი დაახლოებით ამ 6 წლის წინათ დაიწყო. 1982 წლის 16 სექტემბერს თბილისის საცხენოსნო სპორტულ ბაზაში იწერება ბრძანება № 92, რომლითაც დირექტორი ფიჭულტურის ინსტრუქტორს კურსდამთავრებულს გ. მანიევას (დობინგოში ჩაწერილია ფიჭულტურის მასწავლებელი, ჩოგბურთის მწვრთნელის სპეციალისტი) ნიშნავს ბაზის სასწავლო ნაწილის მეთოდისტად. ეს უკვე დარღვევაა, ახალგაზრდა სპეციალისტი უნდა გაიგზავნოს სპეციალობით სამუშაოდ. აქ კი... ვაღის დრო, საცხენოსნო სპორტის მეთოდისტად ჩოგბურთიდან გაფორმებას (დაიხ, გაფორმება და არა მუშაობა, რადგან მანიევა როგორც არასპეციალისტი არაფერს აკეთებდა) რადღაც საფუძვლად ხომ უნდა ჰქონოდა. ამ შემთხვევაში ბაზის შემწედ მოველიან...

1985 წლის 11 ოქტომბერს თბილისის სპორტკომიტეტის ერთ მუხდრო ოთახში სამუშაოზე გაგზავნის საგზური გამოწერეს. მანიევას მიულოცეს და საგზური შესამაშ, „საიუბილეო“ ნომრით თვანაინად მიართვეს. საგზურის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, საცხენოსნო ბაზაში მანიევას საერთო ფიზიკური მომზადების მწვრთნელად თვეში არც მეტი, არც ნაკლები, მხოლოდ 12 საათი უნდა ემუშავებდა. რა საერთო ფიზიკური მომზადება, რისი 12 საათი. მანიევას, ჩოგბურთულს, როგორც ზემოთ ვთქვი, უკვე მანამდე განადგებული ჰქონდა ცხენოსნობაში მეთოდისტის ადგილი. ამ მეთოდისტს ჯერ საგზურზე არ ჰქონდა მიღებული, რომ 1985 წლის 1 სექტემბრიდან უკვე ხელფასზე დამატებით 50 საათის განამარტელო დაუნიშნეს.

სპორტის ამა თუ იმ სახეობაში მეთოდისტად ამ სახეობის სპეციალისტი რომ უნდა მუშაობდეს, ეს ყველამ კარგად იცის. მეთოდისტის მოვალეობა რომ ჩამოვთვალოთ, შორს წავალთ. მოკლედ ვიტყვი, ესაა სპორტის სახეობის სპეციალისტი, რომელსაც არჩევენ საშუაებითა შორის საუკეთესოთაგან, რადგან სპორტსმენების მეთოდური დახმარება ადვილი საქმი არ არის. ის დამატებითი 50 საათიც იმისთვისაა კანონით გათვალისწინებული, რომ მეთოდისტი არ მისწუდეს პედაგოგის თუ მწვრთნელის პრაქტიკას, საქმეში აიმალონ პრაქტიკული მომზადების დონე. მანიევას ეს არ აინტერესებდა. ამ წელწალში ერთი დღეც არ უმეშავინა სპეციალობით და პრაქტიკულად ერთი მეცადინეობაც არ ჩაუტარებია. არც რაიმე სურვილი გააჩნდა ცხენოსნობა შეისწავლა. თავს რაზე შეიწყობდა, როცა ხელფასი და ზედ წამატებული 50 საათის განამარტელო თავისთვისაა კანონით გათვალისწინებული, მათივე დადგენილებიდან ამოღებული სიტყვებით რომ ვთქვათ, „შრომის კანონთა კოდექსის ყველა მოთხოვნის დაცვით?“ განა მათ არ იციან, რომ არაკომპეტენტურობას და ხელფასის მოვლას უწოდებენ შენაშვლის მიღებას და ასევე უწოდებენ დამატებითი თანხების მითვისებას შრომის კანონთა კოდექსის კრძალვებს? ანდა, როცა დირექტორმა ამხილა ცრუ ბრძანებ...

საიდან ასეთი თავგასულად?

გაინს, ვის და რის ინტერესებს იხავეს პროფკავშირი?

ვისთვისაა მოდიოდა (თუ სამართლიანობაა, ხელფასზე არაფერს ვამბობთ, წლების განმავლობაში უნდა უწყისით მიღებული იმ დამატებითი 50 საათის თანხა უნდა დაუბრუნდეს ბაზას). ყოველივე ამის შემდეგ რაღა ვასკვირია, ცხენოსნობაში, მის წამყვან კერაში — თბილისში, მაღალი კლასის მხედრები თუ აღარ იზრდებიან?

მაგრამ ყველაფერი, რაც ითქვა, მაინც იმ ამბების ერთი ნახევარია, რამაც ხაოცად წინააღმდეგობაში მივიყვანა საქმე. ამ რამდენიმე თვის წინათ საცხენოსნო ბაზაში მივიდა ახალი ხელმძღვანელი. მან, ცხადია, მოისურვა კანონის გადახადება და გამრუდებული გზის გასწვრება, მაგრამ... ნურას უკაცრავად, როცა საქმე მანიევასზე მიდგა და, როგორც არაკომპეტენტური სპეციალისტის სამსახურიდან განთავისუფლების ბრძანების პროექტი დაიწერა, დირექტორს მოახსენეს, მაგას ხმავე ვერ გასცემთ — პროფკავშირული ორგანიზაციის ადგილობრივი თავმჯდომარეა. იმ დღეებში დირექტორი მივიღინებამი წავიდა, სასწავლო ნაწილის გამგემ კი აიღო ბრძანების ეს პროექტი, გადაბეჭდა, ხელმოწერით და ბეჭდით დაამოწმა და გადასცა მანიევას, რომელმაც თავის მხრივ იგი საჩივართან ერთად საქართველოს კულტურის მუშაკთა პროფკავშირების თბილისის ფიჭულტურული და სპორტული ორგანიზაციების გაერთიანებულ კომიტეტში წაიღო. მივლინებიდან დაბრუნებულმა დირექტორმა 16 მაისს პროფკავშირის იმავ კომიტეტში მიიტანა ახსენა-განმარტებითი ბარათი (რაც გაატარა კიდევ რეგისტრაციამ). მაგრამ 1989 წლის 30 მაისს კომიტეტმა პრეზიდიუმის სხდომაზე განიხილა მხოლოდ მანიევას განცხადება. „გაუქმებული იქნეს საცხენოსნო დირექტორის ახს. ა. ნ. დებუაძის 1989 წლის 10 მაისის № 65 ბრძანება მეთოდისტი ახს. გ. მანიევას სამუშაოდან დათხოვნის თაობაზე როგორც უსაფუძვლო“ (სტილი დაცულია) — ვითულომობ დადგენილებაში. შემდეგ იქნა დირექტორის კუის დარიგება, რაც ასე მთავრდება: „მტკიცედ დაცვას საქართველოს სსრ შრომის კანონთა კოდექსის ყველა მოთხოვნები“. ხედავთ? არარსებულ ბრძანებას ვაუქმებს. მეტი რა რიხიანად (!) (სადღან ასეთი მბრძანებლური და დიდაქტიურ-დიდაქტორული ტონი?). იმ პრეზიდიუმს ა. დებუაძე და „ლელო“ წარამადგენელიც ენსწრებოდა. დირექტორმა ბევრი-ამტკიცა, ის ბრძანება წიგნში არაა გატარებული, ოფიციალური მხედრობა არ მიმიცია, გთხოვთ დამეხმაროთ ბაზაში წესრიგის დამყარებაში, მაგრამ ვინ უგლო ყური.

ეყო თუ არა დანერგების უფლები უფიცი, მათივე დადგენილებიდან ამოღებული სიტყვებით რომ ვთქვათ, „შრომის კანონთა კოდექსის ყველა მოთხოვნის დაცვით?“ განა მათ არ იციან, რომ არაკომპეტენტურობას და ხელფასის მოვლას უწოდებენ შენაშვლის მიღებას და ასევე უწოდებენ დამატებითი თანხების მითვისებას შრომის კანონთა კოდექსის კრძალვებს? ანდა, როცა დირექტორმა ამხილა ცრუ ბრძანებ...

ბის მორიგი ფარსი, რატომ არ დაუჭირეს? კი ბატონო, ნუ დავუჭირებთ, მაგრამ ხომ ითქვა, რომ მანიევა ერთი დღეც არ უფიცილა განთავისუფლებული სამუშაოდან და ხელფასსაც იღებდა? ამაზე შეტი საბუთი რა უნდა მოეტანა დირექტორს „ურწმუნოთაობის“. მაგრამ არ ირწმუნეს. არ სურდათ და იმიტომ, პრეზიდიუმს თავისი ძალა ხომ უნდა ეჩვენებინა (!). არ დავმალავთ, მანიევას ბევრი ქომაგი გამოუჩნდა, შუქარის ანონიმური წერილი რედაქციამაც გაიხმა.

ა. დებუაძემ ამის შემდეგ უმადლეს პროფკავშირულ ინსტანციაში — კულტურის მუშაკთა პროფკავშირების რეპუბლიკურ კომიტეტს მიმართა სიმართლის გახსენება, მაგრამ ამაოდ. არც ეს კომიტეტი დაინტერესებულა იმით, რომ: 1. მანიევა კანონის დარღვევითაა გაფორმებული მეთოდისტად; 2. მეთოდისტი ხელფასს და 50 საათიან დამატებით ანაზღაურებას იღებდა უშრომოდ; 3. მანიევას არა აქვს არავითარი სურვილი შეისწავლოს ის საქმე რაზედაც გაფორმებულია; 4. შეთავაზებული სხვა სამუშაოზე გადასვლას კატეგორიულად უარყოფს; 5. საცხენოსნო სპორტის რესპუბლიკური ფედერაციის კომისია, რომელმაც შეისწავლა მანიევას კომპეტენტურობის საკითხი, თვლის თანამდებობისთვის შეუფერებლად და კატეგორიულად მოითხოვს მის განთავისუფლებას დაკავებული თანამდებობიდან. სხვათა შორის, შარშან მანიევა ბაზის ხელმძღვანელობაში ატესტაციას არ გაატარა ქალაქის სპორტკომიტეტში.

ისა დაგვჩვენია ვითარებით: რის ინტერესებს იხავეს პროფკავშირები? იმის გამო, რომ მანიევა პროფკავშირის ადგილობრივი თავმჯდომარეა (რომელიც სხვათა შორის, როგორც ადგილობრივი ხელმძღვანელი, არასდროს დაინტერესებულა იმით, რომ როგორც თავად, ასევე ბაზის ბევრი სხვა თანამშრომელი, ხელფასს ყოველგვარი უკუგების გარეშე იღებდნენ), შეიძლება ხელმძღვანელები დარჩნენ და ხელფასს, თანაც დანამატით, არა იხავენ? (50 საათი წლეულს აპრილიდან მოუხსნა ბაზის ახლმა ხელმძღვანელობამ). კი ბატონო, კანონი კანონია, მაგრამ რაც მოხდა და ხდება მანიევასთან დაკავშირებით, კანონიერი? პროფკავშირი რატომ ბოლომდე არ გაერკვა საქმეში და არ დაეხმარება სამართლიანობის აღდგენას სახელმწიფო დაწესებულებას, რომელიც სხვათა შორის, ბიუჭრეზეა და არა სამეურნეო ანგარიშზე? კანონი იცავს ადგილობრივი თავმჯდომარის კანონი, ცხადია, ჩვენც უნდა დავიცვათ, მაგრამ დავიცვათ საერთო საქმის ინტერესებიდან გამომდინარე. რას იცავს ამ შემთხვევაში პროფკავშირი? იცავს უსაქმურობას, სახელმწიფო ხაზსრების მოთხოვნას. იცავს არასპეციალისტს, უწინარს, ჯიბიან მუშაკს და არაფერად აგდებს პროფკავშირის ინტერესებს, ბოლოს და ბოლოს ასეთი წყარუებით ხომ ხელს ვუშლით კოლექტივში შრომის დისციპლინის განმტკიცებას, მასხადამე ვაკანონებ უწყისობას, ქართული სპორტის სვალინდელ წარუშტებლობას.

მაინც, კიდევ როდემდე ვიქნებით ბიუროკრატისთვის ტყვეობაში?

ჩვენ ჩვენსას ვეცადით

კარგია, როცა ყველა ცდილობს რესპუბლიკურ ჩემპიონატში თავი გამოიჩინოს, მაგრამ სეზონის მთავარმა შეჯიბრებამ რაღა დააშავა? არა გვეოინა, ამაში ბრალი მართლ იმ ფულად პრემიებს მიუძღოდნენ, „შინაურ“ ტურნირზე პრიზიორებისთვის ახლა პირველად რომ დაწესდა. ამკარაა მწვრთნელთა შეცდომები. ზოგმა მძლეოსანმა დონეცკში ისეთი შედეგი აჩვენა, გეგმებთან, სულ სხვა სპორტსმენები ასპარეზობენო. ამასთან, იქვე, დონეცკში, არავის გამოუთქვამს დასაბუთებული მსახურება, რატომ მოხდა ასე. ბევრი სპეციალისტი მხოლოდ შერებს იჩენდა.

ჩვენ ახლა კერძო შემთხვევაზე ვსაუბრობთ, იმავ, თუ რატომ ვერ მოეზადა ჩვენი გუნდი უკეთესად ახალგაზრდული თამაშებისთვის. უკვე შეიძლება გაეთდეს ანალიზი მომავლისათვის, უფრო დაიხვეწოს მომზადების გეგმა და სხვა. მაგრამ მთავარი სულ სხვაა — მთელი ჩვენი მძლეობის მდგომარეობა, რომლის გამოც, თუკი იგი სასიკეთოდ არ შევცვალოთ, უმად დიდი მარჯობა და იშვიათად, წვრილმანი წარმატების მეტს ვერაფერს ვნახავთ. აი, ეს არის ძირეული საკითხი.

არადა, ლოგიკა გვიკარნახებს, რომ არის ყველა საფუძველი, ჩვენს მძლეობის აგრეგირად არ უჭირავს. თანხა საკმარისი გამოიყოფა მისი განვითარებისთვის. ბუნებრივად, მძლეობა ღმერთს, ბოლო ხანს მოგვემარტა. მწვრთნელთა მტკიცე სრულიად საკმარისია. რაღა დარჩა? დარჩა მონდომება და სპეციალისტთა კვალიფიკაცია, აგრეთვე ახალგაზრდების სწრაფვა მძლეობისათვის.

მძლეობის პოპულარობა — ეს ყველასთვის ცხადი უნდა იყოს — არ არის ისეთ დონეზე, როგორც ვთქვით, ფეხბურთში ან კალათბურთში, თუმცა მთლად უნუგეშოდ არ არის საქმე. მით უმეტეს, რომ მწვრთნელები ძირითადად არ უჩივიან მონაფეთა სიმციერს, თანაც მონდომებითა და კარ-

კვლავ იუბილე პილატოზა

სპეციალისტებისთვის კარგად ცნობილი საშიში ავადმყოფობის შედეგად ბოლო დროის განმავლობაში ექსპანტივი კიდევ ერთ ცხენოსნო დამატებით 50 საათის თანხა უნდა დაუბრუნდეს ბაზას. თუ არჩებოდას ებიღებდნენ საშიშროება. ამას უნდა გაეწიოს ანგარიში, — განაცხადა მან ამას წინათ სევილიაში. — და, იქნებ მართლაც უარი ვთქვათ ბარსელონის ოლიმპიადებზე ცხენოს-

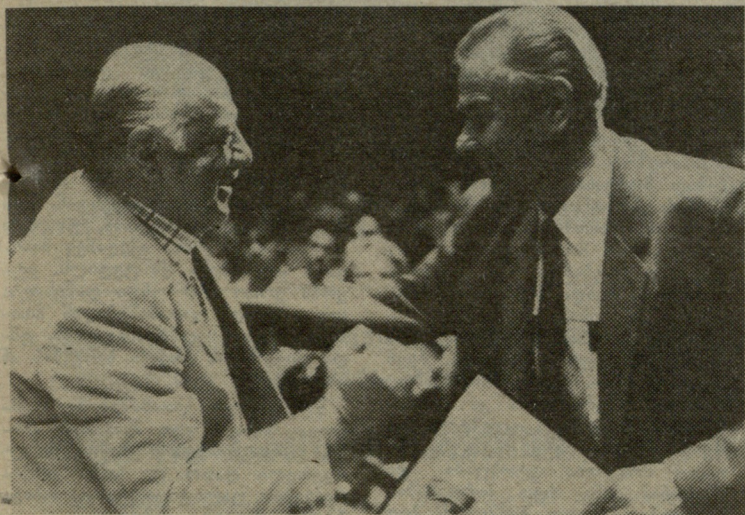
პილატოზა

მან კვლავ საეჭვო გახდა ბარსელონის ოლიმპიადებში ცხენოსნობა ასპარეზობა. ამ აზრს იზიარებს სპორტის პრეზიდენტი ლეონარდო სანტორისი. „თუ არჩებოდას ებიღებდნენ საშიშროება. ამას უნდა გაეწიოს ანგარიში, — განაცხადა მან ამას წინათ სევილიაში. — და, იქნებ მართლაც უარი ვთქვათ ბარსელონის ოლიმპიადებზე ცხენოს-

ნობაში ასპარეზობაზე

ასეა თუ ისე, ანდალუზიის პროვინციის ხელისუფალნი სსსრ-ის შეიქიბნენ, რათა განიხილონ შექმნილი მდგომარეობა. მეთოდისტი შევასხენებთ, რომ ოლიმპიური თამაშების ისტორიაში უკვე იყო შემთხვევა, როცა ცხენოსნობა შეჯიბრება ცვლიდა ხატარადა. ეს მოხდა 1956 წელს, მაშინ მხედრები სტოკჰოლმში გამოდიოდნენ, დანარჩენი მსახეობების წარმომადგენლები კი მელბურნში (ავსტრალია) ასპარეზობდნენ.

ფოტორეპორტაჟი ლევ იაშინის საიუბილეო მატჩებიდან • მოსკოვი, 1989 წლის 10 აპრილი

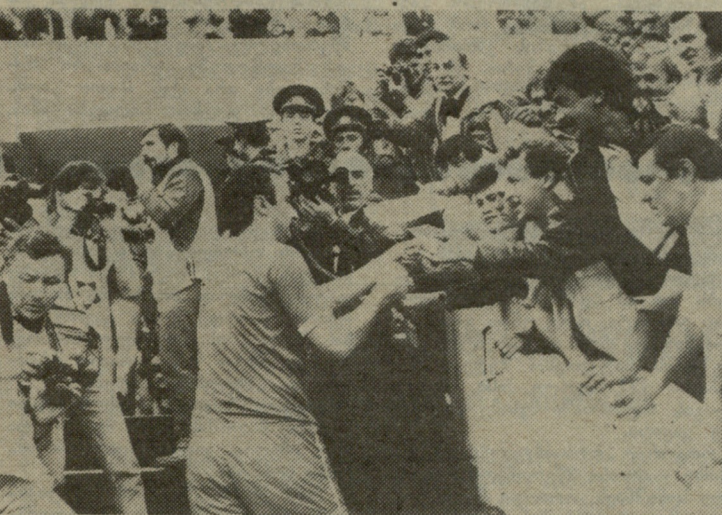
კვლავ შეხვდნენ ერთმანეთს ძველი მეგობრები — იუბილარს ულოცავს კოტი მანარაძე.

მურთაზ ხურცილავა და ეუსებო — ფეხბურთში ინგლისის 1966 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფრაგმენტის „გამეორება“.

რევაზ ძოძუაშვილი და ფრანც ბეკენბაუერი.

ალექსანდრე ჩივაძე მაჟურნებელთა და რეპორტიორთა გარემოცვაში.

სარგანი კოლხანოვის ფოტორეპორტაჟი მოსკოვიდან მოგვა წოდა „ლელის“ სპეციალურმა კორესპონდენტმა ოთარ ნოზაძემ.

მს წარმატებას მოვიდა

მედა მხეიძე მსოფლიო ჩემპიონია

რანსუალის სპორტსმენთა წარმატებას მონაგარს კიდევ ერთი მიღება. ბასკეთის დედაქალაქ ბილბაოში 22 წლამდე ასაკის კალათბურთულ ქალთა მსოფლიო ჩემპიონატზე სამპოთა კავშირის ნაკრებმა, რომლის შემადგენლობაში ჩვენი თანამემამულე, საქართველოს პოლიტიკური ინსტიტუტის გუნდის წევრი მედა მხეიძეც გამოდიოდა, პირველი ადგილი და ოქროს მედალები დაიმსახურა. ამ ტურნირის შესახებ ჩვენს პრესაში ძუნწი ცნობები გამოქვეყნდა. ახლა, როცა ჩემპიონატი დამთავრდა და მედა მხეიძე შინ დაბრუნდა, ბრძოლის სურათი უფრო ზუსტად და კონკრეტულად შეგვიძლია აღვადგინოთ. შეჯიბრების მონაწილენი ორ ჯგუფად იყვნენ დაყოფილი. პირველში, სადაც ჩვენი ნაკრები ასპარეზობდა, გამოდიოდნენ: ბრაზილია, ჩინეთი, იუგოსლავია, კუბა და ესპანეთი. სპეციალისტთა აღიარებით მეორე ჯგუფის შემადგენლობა უფრო სუსტია იყო: ჩეხოსლოვაკია, ბულგარეთი, ავსტრია, ზაირი, აშშ და სამხრეთ კორეა. სამპოთა კალათბურთელებმა ჯგუფური ტურნირის ყველა შეხვედრა მოიგეს: ესპანეთთან — 93:91, ბრაზილიასთან — 100:53, იუგოსლავიასთან — 106:83, ჩინეთთან — 104:80, კუბასთან — 117:102. მეორე ჯგუფში სპარსეთი ადგილებისთვის ბრძოლის უფლება ავსტრალიისა და ჩეხოსლოვაკიის კალათბურთელებმა მოიპოვეს (პირველში კი ჩვენს გარდა იუგოსლავიამ). ნახევარფინალში სსრ კავშირის ნაკრებმა დაამარცხა ჩეხოსლოვაკია (99:42), იუგოსლავიამ — ავსტრალია (81:65). III ადგილისთვის გამართულ მატჩში ავსტრალიელებმა ჩვენს აჭოებს (69:61), ჩვენ კი ფინალში იუგოსლავიელები დავამარცხეთ (109:93). თუ არ გვეთვალისწინებთ სამპოთა კალათბურთელების გამარჯვებას, ჩემპიონი ვიქნებოდით.

ყო, რომ სამხრეთ კორეამ დაამარცხა ამერიკის გუნდი. ამ წაგებამ იმდენად დააბნია აშშ-ს კალათბურთელები, რომ მათ მეორე შეხვედრა დათმეს ავსტრალიასთან და სპარსეთს ადგილებისთვის ბრძოლას ფაქტურად გამოეთიშნენ. მომდევნო დღეს თავად ავსტრალია დაამარცხდა ბულგარეთთან. ამან კიდევ უფრო დაძაბა ვითარება. მაგრამ ჩემპიონატის მთავარი სენსაცია მოხდა ბოლო დღეს, როცა ჩეხოსლოვაკიამ მოუგო სამხრეთ კორეას და ნახევარფინალში თამაშის უფლება მოიპოვა. ერთი შეთხზვა სტატისტიკის მოყვარულთა დასამარცხებლად: როგორი შემადგენლობით თამაშობდა ჩვენი გუნდი და ვინ გახდა მსოფლიო ჩემპიონი?

მედა მხეიძე

ჩვენი ნაკრების შემადგენლობა ასეთი იყო: ელენა მოზგოვა და ელენა ბუნაჩიანი (ორივე — ესპა), ნატაშა ზასულსკაია, ირინა შვეჩუკი და ანია პავლიხინა (სამივე — ლენინგრადის „ილეიტროსილა“), ნატაშა ზოდაკოვა (ნოვოსიბირსკის „დინამო“), ელენა გერგუნი (კიევის „დინამო“), ევგენია შვედი (მოსკოვის ოლქის „სპარტაკი“), ინგრიდა იონაქოვა, იოლანტა ვილუკიტე (ორივე — კუნსის „ბანგა“) და მედა მხეიძე (თბილისის სპი). გუნდის მწვრთნელები გახლდნენ: მოსკო-

ვილი ვალერი კოვალიოვი და ვოლგოგრადელი ბორის მაიზერი. ვინ თამაშობდნენ ძირითად ხუთეულში? — თამაშს იწყებდნენ ბუნაჩიანი, მოზგოვა, ზასულსკაია, შვეჩუკი და საველიევა. მეორე, შეხვედრის პროცესში, ეს ხუთეული იცვლებოდა. მე, როგორც ცენტრალური თავდასხმელი, მოზგოვას ნაცვლად ვთამაშობდი. ამ პრინციპით მეც და გუნდის სხვა წევრებსაც ყველა შეხვედრის ჩატარება მოგვიხდა. ვინ გამოყოფა შეგიძლიათ ჩვენს გუნდში? — როგორც ყოველთვის ზასულსკაიას. სხვათა შორის, ეს კალათბურთელი ევროპის ბოლო ჩემპიონატზე, რომელიც ვარსაში ჩატარდა, საუკეთესო მთამაშედ დასახელეს. იგი ბილბაოშიც, ჩემის აზრით, საუკეთესო იყო. ტურნირის მონაწილეთაგან რომელ გუნდებს გამოყოფდით? — სამხრეთ კორეისა და ავსტრალიის კოლექტივებს. ისინი მოქნილი ტაქტიკით გამოირჩეოდნენ. მეორე შეტევითი ბევრი წინასწარ მოფიქრებული კომბინაცია ჰქონდათ და მათ საკმაოდ ეფექტურად იყენებდნენ. ამერიკის გუნდზე რას იტყვით? — ეს იყო მშვენიერი კალათბურთელებისგან შემდგარი ანსამბლი. მწვრთნელმა ბევრი ახალგაზრდა სპორტსმენი ჩამოიყვანა, რომელთაც აკლდათ გამოცდილება. მათი წარუმატებლობის მიზეზი, ჩემის აზრით, სწორედ ეს იყო. ამიტომაც წააგეს ამერიკელებმა ორი სასტარტო მატჩი. რა პერსპექტივები აქვს ამ ქვეყნის გუნდს? — მთელი ჩვენი შემადგენლობა დიდი ნაკრების კანდიდატთა სიაშია ჩარიცხული. ვინც ივარაგებს, ის კვლევის მთავარი გუნდში მოხვდება. ყველაზე დიდი პერსპექტივა სწორედ ეს გახლავთ. რამეს ხომ არ გადასცემდით გულშემატკივრებს? — მე მინდა კეთილი სიტყვებით მოვიხსენიო ჩემი პირველი მწვრთნელი ტალია ჩერმაკიანი, რომელმაც შემაყვარა კალათბურთი და გზაზე დამაყენა. მადლობა მინდა გადავუხადო ჩემს დღევანდელ დამრჩეველს ჩემი არუთონოვსკაც, რომელსაც ასევე დიდი ამაგი აქვს გაწეული ჩემს დოსტატებში.

საპროპაგანდო აირეკლავა... გაიმართა რესპუბლიკის საფეხბურთო ჩემპიონატი... „არაგვი“ (დუშეთი) — პოლიტექნიკური ინსტიტუტი (თბილისი) 0:2. მსაჯი ნ. კილაძე (თბილისი). „ივერია“ (ხაშური) — „შადრევანი“ (წყალტუბო) 2:2. მსაჯი ზ. ჭინჭარაძე (ოზურგეთი). მსაჯთან კამპანისთვის გადაჭრული ს. ჩხაბერიძე („შადრევანი“). „არმაზი“ (მცხეთა) — „ამირანი“ (ოჩამჩირე) 0:0. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). „სქური“ (წალენჯიხა) — „საოვენლა“ (თერჯოლა) 1:1. მსაჯი ო. გუნთაძე (თბილისი). გოლები: კვარაცხელია („სქური“), ფანჩულაძე („საოვენლა“). მსაჯთან კამპანისთვის გადაჭრული ს. ხეივანი და ტ. ლილუაშვილი (ორივე — „საოვენლა“), ხოლო უხეში თამაშისთვის — ს. მამედოვი („სქური“). „მეტალურგი“ (ზესტაფონი) — „სიონი“ (ბოლნისი) 3:2. მსაჯი ი. კახიანი (სამტრედია). განზრახ ხელით თამაშისთვის გააფრთხილეს ნ. ფოცხვერაშვილი („სიონი“). „მადაროელი“ (კვათურა) — „სპარტაკი“ (ცხინვალი) 1:0. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: მოლდუბაძე („მადაროელი“). „დურუჯი“ (ყვარელი) — „ხულორი“ (ვანი) 1:0. მსაჯი თ. ლაცაბიძე (თბილისი). გოლი: სანადირაძე. „სამეგრელო“ (ჩხოროწყუ) — „შიური“ (გალი) 3:2. მსაჯი ი. კახიანი (თბილისი). გოლები: ბენდელიანი, ჭარჩავა-2 („სამეგრელო“), ყოლბაძე, მატუა, ვეკუა. ბოჭორიშვილი, ვარდანი („შიური“).

Table with sports results and scores. Columns include team names, scores, and other statistics.

„ბავშვის ბურთის“ პრიზი

პირობა ყველა აღზრდელზე?

ლაგოდეზი მოეწყო „ტყავის ბურთის“ რესპუბლიკური პირველობა ნორჩ ფეხბურთელთა შორის სამივე ასაკობრივ ჯგუფში. განვლილი შეჯიბრების შედეგად გვესაუბრება საქართველო კატეგორიის საბატონო მსაჯე ფეხბურთში **ოტია ვარლამიძე**:

2-დან 7 ივლისამდე გაიმართა 17-16 წლის ქაბუთა პირველობა. აქ I ადგილი დაიკავა ოზურგეთის გუნდმა, რომელმაც მაღალ დონეზე ჩაატარა ყველა შეხვედრა, მოთამაშეები გამოიჩინეს მაღალი სათამაშო დისციპლინით და ბურთის ფლობის კარგი ტექნიკით (გამარჯვებულ გუნდს ზ. ჯინჭარაძე წვრთნის), II ადგილზე გავიდა ლაგოდეზის, ხოლო მესამეზე — თერჯოლის გუნდი.

8-დან 15 ივლისამდე ასპარეზობაში ჩაბმულნი იყვნენ საშუალო ასაკის ნორჩი ფეხბურთელები, სადაც ფავორიტად ითვლებოდა გარდაბნის გუნდი, რომელიც შარშან უმცროსი ასაკის გუნდებს შორის ჯერ რესპუბლიკის, შემდეგ კი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი გახდა. გარდაბნელები მართლაც გამოირჩეოდნენ და ყველაფერი, როგორც იტყვიან, ჯერ კიდევ წინ აქვს.

ჩეოდნენ სხვა გუნდებისგან, მათ ყველა შეხვედრაში დამსახურებულად გაიმარჯვეს და საქართველოს ჩემპიონის სახელი მოიპოვეს (მწვრთნელი მ. ალივი), II ადგილზე გავიდა გავრის გუნდი, ხოლო მესამეზე ოზურგეთელი ფეხბურთელები არიან.

15-დან 23 ივლისამდე ჩატარდა შეჯიბრება 13-12 წლის ფეხბურთელთა შორის. ძლიერი გუნდები ჰყავდათ რუსთავს, ვანს, ლაგოდეზს. როგორც მოსალოდნელი იყო, ეს სამი კოლექტივი და თბილისის გუნდი გავიდნენ კიდევ ფინალურ ოთხეულში, ჩემპიონის წოდება და ისაკუთრა რუსთავის გუნდმა (მწვრთნელი გ. გოგლიძე), II ადგილზე გავიდნენ ლაგოდეზის, ხოლო მესამეზე — ვანელი ფეხბურთელები.

მესამე ყველა „ტყავის ბურთის“ გათამაშების მთავარი მსაჯე ვარ, ამ წლებში საკმაოდ გამოცდილება დამიგროვდა ამ შეჯიბრების აგარჯი და მინდა ვთქვა, რომ „ტყავის ბურთის“ პრიზის გათამაშება უკვე აღარ არის საჭირო. ეს იმეტომ, რომ დღეს ყველა რესპუბლიკის, სამრეწველო ცენტრს, დიდ

ქალაქებსა და რაიონებს იმდენი სხეულიწილი საფეხბურთო სკოლა აქვთ, რომ აღარ არის საჭირო ბავშვების ძებნა და მათი სპეციალური დამზადება. „ტყავის ბურთის“ პრიზზე მონაწილეების აბსოლუტური უმრავლესობა ის ბავშვებია, რომლებიც სისტემატურად ვარჯიშობენ სპორტსკოლებში, ზოგი „ვაი-მწვრთნელი“ მთელი საბუთების უკეთესს, წინასწარ არიან ბავშვებს, თუ გავითხრობ, დადისარ თუ არა სპორტსკოლაში, უარს უთხარი და ეს ფრაზა ისე დახვედრების ბავშვებს, რომ საბუთების კომისიაში როცა ვეკითხებით, რომელს უწესა ხარ დაბადებული? პასუხობდნენ: „სპორტსკოლაში არ დავდივარ“. მართალია, „ტყავის ბურთზე“ მოსაპარევე გუნდების მწვრთნელები საზოგადოებრივ საქმიანობებზე, უხელოდ მუშაობენ, მაგრამ ვინაა შეიძლება ყველა ვანდოთ ბავშვების აღზრდა? როცა მწვრთნელი ბავშვებს სიყალბისკენ მოუწოდებს, არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს ასეთი „აღმზრდელი“ უფასოდ აკეთებს ამას,

თუ საამისო ანაზღაურებას ლეზლობს.

რა აქვს საერთო ბავშვებთან ისეთი აღმზრდელს, როგორც ფოთის უმცროსი ასაკის ბავშვებს ახლდა. მწვრთნელმა ცქვიტაიმ ფოთის გუნდი ჩამოიყვანა, საბუთების კომისიამ შემოწმების შემდეგ იგი დაუშვა, მაგრამ ცქვიტაიმ თამაშის დღეს განაცხადა, გუნდს სასპარეზოდ არ გამოვიყვანო. მიზეზად მოიტანა ის, რომ კომპიუტერის ქალაქკომის წარმომადგენელი არ წამოყვანა და ამიტომაც უარს ვამბობ მონაწილეობაზე. არავითარმა საუბარმა და თხოვნამ არ გაქარა, გუნდი მან არ თამაშა. ჩამოსვლის მესამე დღეს ცქვიტაიმ ხელი მოაკლდა მშობრ ბავშვებს და ავტომატურად წაიყვანა. ჩვენ დავეწვიეთ მათ, ბავშვები დავაბრუნებინეთ, მწვრთნელმა კი გაბრაზებულმა მიატოვა კოლექტივი და წაიდა. მესამე დღეს ბავშვებს ფოთიდან მოაიყვანა ავტობუსმა და წაიყვანა, განა ასეთ პიროვნებას შეიძლება ვანდოთ ბავშვების ბედობა?

ჭიათურამ (მწვრთნელი ე. ვაგინძე) მეტად სუსტი გუნდი მოავლინა და პირველი თამაში, რაღა თქმა უნდა, დიდი ანგარიშით წააგო. მორიგ თამაშზე რუსთავის წინააღმდეგ მან უკვე საკმაოდ ძლიერი გუნდი გამოიყვანა. გამოირკვა,

რომ 5 მოთამაშე სხვა გუნდებიდან სახელდახურად გადმომიწერა. ვინაა, შიათურაძე მონაწილე გათამაშებულა. საქართველოს კომპიუტერის ცენტრალური კომიტეტი ალბათ შეაყრდნობს იმ „ვაი-მწვრთნელების“ და ადგილობრივი კომპიუტერის რაიონების მიერ ჩადენილ დანაშაულებებზე და სათანადო დასჯენასაც გამოიტანს. საქმე ვაქვს საქართველოს ფეხბურთის ხელისძღვრელს დღესთან, მის მომავალთან, ბავშვებთან, უფლებებთან აქვს, ისინი აქედანვე მიანიჭონ სიყალბესა და ტყუილს. ერთ-ერთი რამ უნდა დაწესდეს: თუ გუნდი გათამაშებიდან მოხსენება, მის ხელმძღვანელობას უნდა დაეკისროს მთელი ხარჯების ანაზღაურება.

წლებადღე გათამაშებაში საკმაოდ მაღალი იყო მსაჯობის დონე. განსაკუთრებით მინდა ოზურგეთელი დათო და გონა ჯინჭარაძეების კვალიც იყო და ობიექტური მსაჯობა გამოიყვანა.

უნდა აღვნიშნო, აგრეთვე, რომ ლაგოდეზის პარტიულმა, საბჭოთა, კომპიუტერულმა და ფიზიკულ-ტურულმა ორგანიზაციებმა ნორჩი ფეხბურთელებს და მსაჯებს კარგი პირობები შეუქმნეს ასპარეზობის მაღალ დონეზე ჩასატარებლად.

საგარეო
საზღვაო
მარშალთა
სამსახური

„მარჯი“ ჯონსონი

იპი თანამედროვე პროფესიული კალათბურთის ერთ-ერთი ყველაზე უფრო მაგნიტ ვარსკვლავია და სავეტო კანონზომიერია იყო, რომ 1988-89 წლის სეზონის საუკეთესო მოთამაშედ სწორედ „მარჯი“ ჯონსონი აღიარეს.

თანამედროვე ამერიკულთა შორის იგი, ალბათ, ერთადერთი კაცია, ვისი ნამდვილი სახელიც ირინი, მხოლოდ შინაურ წრეებში თუ ასხობს, ხოლო შერქმეული მეტსახელი — „მარჯი“ (ჯადოქარი) მის ერთადერთ ნამდვილ და საქვეყნოდ აღიარებულ სახელად იქცა. — წერს ჟურნალი „პიუბი“.

ირინი ჯონსონს ეს მეტსახელი ჯერ კიდევ უნივერსიტეტში ბრწყინვალე თამაშის გამო შეარქვეს. პასეტი, რომლის დროსაც ვერ გააგებთ თუ საიდან აღმოჩნდება ბურთი პარტიონის ხელში, თამაში დაიკვამი, როცა მისი მეტოქე „მეურვე“ თითქოს ქრება მოედნიდან, მოულოდნელი ტყორცები ურთულესი მდგომარეობიდან. უცნაური მეტამორფოზები საკუთარ თუ მეტოქის ფარვეშში... მოკლე თამაშის ჯადოქარი, მაგური სტილი. აი, რა ახასიათებს ამ კალათბურთელს და რამაც მნიშვნელოვანად განაპირობა მისი მეტსახელი.

ამერიკის კალათბურთის ერთ-ერთი ასოციაციის (ნბა) რიგებში გამოჩენისთანავე ეს 203 სმ სიმაღლის მოთამაშე ერთ-ერთ უძლიერეს მეტსახელად აღიარეს. „მარჯი“ დაიდა შეუწყო ხელი 1980 წელს „ლეიკერსის“ გამარჯვებას ნბა-ს ჩემპიონატში. იგი საუცხოოდ ამატრავდა საკლუ გაცემებში გუნდის ძირითად, ცენტრს ქერბ აბდულ ჯაბარს. 1987 წელს მან შესამდე მოაოვა „პლეი-ოფში“ ყველაზე სასარგებლო მოთამაშის პრიზი, „ლეიკერსმა“, მას შემდეგ, რაც მის რიგებში ჯონსონი გამოდის, მეხუთედ მოიგო კალათბურთის ეროვნული ასოციაციის ჩემპიონატი. მიუხედავად ამისა, მას ჯერ ყველა წარმატებისთვის არ მი-

უღწევია და ყველაფერი, როგორც იტყვიან, ჯერ კიდევ წინ აქვს. ყველა ზემოწამოვლილი თვისებებს მან ამ სეზონში შედეგობრივად დაუმატა. ისიც უნდა გავითვალისწინოთ, რომ „ასისტენტობაში“ ზონის საუკეთესო შედეგი აჩვენა — 977 საკლუ პასი, რითაც ლიგის ისტორიაში მესამე ადგილზე გავიდა.

როგორც „ლოს-ანჯელეს ლიგერის“ უფროსი მწვრთნელი პატ რეილი აღნიშნავს, ორივე წლის წინათ „მარჯი“ ჯონსონის თამაშმა გარკვეული მეტამორფოზა განიცადა. აი, რას ამბობს რეილი: „კალათბურთის ტყორცების დახვეწა ჯონსონისათვის, ალბათ, დიდი თავგანწირვა არ იყო. მაგრამ სათამაშო ამაღლის შეცვლა მის მიხედვით შეუქმნა გარკვეული სირთულეები სეზონის დასაწყისში. მანაც სძლია თავს და დეკემბერში, როცა ალბო აულთ შედეგაინი ცენტრის როლს, სხვა დისკომფორტი მთლიანად გაქრა. ამით გუნდმა დიდად მოიგო“.

მწელი წარმოსადგენია ჯონსონზე უფრო მეტად სასარგებლო მოთამაშე. მან საკალათბურთო ტექნიკის სამ ელემენტში — თამაშიდან ჩაგდება ბურთები, ფარიდან ასხეტილი ბურთების დაუფლება, საკლუ გადაცემები, აჩვენა შედეგი, რომელიც ორნიშნა ციფრით გამოიხატებოდა. ასეთი წარმატება ჯონსონამდე არავის ჰქონია.

საუცხოოდ ითამაშა „მარჯი“ ჯონსონმა „პლეი-ოფის“ სერიის მეტოქეში. 1986-87 წლების 18 მეტში მისი შედეგაინობა იყო 26,8 ქულა, რაც თამაშიდან ტყორცინაში 53,9% ვანლავეთ, 219 საკლუ გადაცემა და მხოლოდ 13-ჯერ დაკარგა ბურთი და 14-ჯერ ჩაქრა მოწინააღმდეგის გადაცემა, თითო მეტში სამულოდ გუნდს შესძინა 26,2 ქულა, ჩააგდო თამაშიდან ნასროლი ბურთების 54,1%. გააქვთა 78 საკლუ გადაცემა. 25 საჯარიმო სროლიდან — 24.

ასეთ დიდ ფსიქოლოგიურ და ფიზიკურ დატვირთვას თან სდევდა ტრავმებიც, მისი აკლუბა სულ უფრო შესამჩნევი ხდებოდა. ეს ყვესების დაქვიშობა იყო და აი, სწორედ აქ გამოჩნდა ის ახალი სასწაული, რომელსაც ოზურგადრონი ჰქვია. ესაა მასაჟისტის პირი ვიტის მიერ შეთავაზებული ახალი მალამო, რომლითაც „მარჯი“ ყოველ დღე იხელდა ფეხებს. — მას შემდეგ რაც მისი ხმარება დაიწყო — ამბობს ვიტი — ჯონ-

სონი ყოველ დღით ისე იღვიძებს, თითქოს ორივეზე იდგეს. ლოგინიდან ძლივს დგება და ავეჯზე დაუყრდნობლად მოძრაობს ძალიან უჭირბო. ათიოდე წუთი გავარჯიშების შემდეგ ეს მოუქნელი სახსრები შეუქმნულ ზამბარასავით მძლავრი და „მზტუნავი“ ხდება.

„მთელი ზაფხული ეს საოცარი მალამო ბალიშის ქვეშ მედო და მისი იმედით ვიღვიძებდი“ — ამბობს ჯონსონი.

1987 წელს „ბოსტონ სელტიკსთან“ ჩატარებულ სერიაში ერთმანეთის პირისპირ წარსდგნენ „მარჯი“ ჯონსონი და ლარი ბიორდი. მართალია, მეტოქეებმა თამაში უშუალოდ დაირისპირებას თავი აარიდეს, მაგრამ მათი შედეგების ურთიერთშედარება მინც შესაძლებელია. საქმე ისაა, რომ ბიორდს ახასიათებს საოცრად ლამაზი და უაღრესად შედეგაინი სროლების სერია ნებისმიერი მანძილიდან. ამიტომ მიმომხილველთა უმეტესობა ჯონსონს მხოლოდ მეორე ადგილს ნიაკუთვებს ბიორდის შემდეგ. საკლულისნობა ისიც, რომ ნბა-ს ფინალურ მეტში, როცა ეს ორი მოთამაშე ერთმანეთს პირისპირ შეხვდნენ, ჯონსონის გუნდმა მოიგო 11 მეტში, ხოლო ბიორდისამ — 8.

1979 წლის შემდეგ ჯონსონის გუნდი ხუთჯერ იყო ჩემპიონი. ბიორდი კი სამჯერ. ამას ისიც უნდა დაეკუთვნოთ, რომ 1979 წელს სტუდენტურ ჩემპიონატში ჯონსონის მიჩიგანის უნივერსიტეტი გუნდმა დაამარცხა ბიორდის ინდიანას უნივერსიტეტი.

„მარჯი“ ჯონსონმა წლებადღე სეზონი ჩინებულად ჩაატარა და სავეტო დამსახურებულად მოაბოვა ლიგის უძლიერესი მოთამაშის წოდება, მაგრამ „ლოს-ანჯელეს ლეიკერსს“ ამჯერად ხელი მოეცა და ვერ აისრულა საწუკვარი ოცნება, ზედხედ მესამედ მოეპოვებინა — ნბა-ს ჩემპიონის ტიტული. ფინალური სერია „დეტროიტ პისტონსთან“ საკმაოდ რედეფურად წარმოჩინდა, თუ რას ნიშნავს „ლეიკერსისათვის“ — „მარჯი“ ჯონსონი. არ შეეცდებოთ თუ ვიტყვით, რომ „დეტროიტის“ მშრალი ანგარიშით გამარჯვებას (4:0). გარკვეულწილად ჯონსონის ტრავმაც შეუწყო ხელი. ეს რომ არა, ფინალური სერია, ალბათ, უფრო უკომპრომისო ბრძოლაში ჩაივლიდა.

მოამზადეს მერაბ კალანდარიძემ, ავთანდილ მაღრაძემ.

„სპორტპროგნოზი“

გაერთიანება „სოიუსსპორტლოტომ“ შეჯამა „სპორტპროგნოზის“ 1989 წლის 32-ე ტირაჟის შედეგები, რომელიც 4-7 აგვისტოს გაიმართა.

ტირაჟში დაშვებულია 3.240.025 ვარიანტი. 13 შედეგის გამოცნობისთვის (131) მოგება 370 მანეთია, 12 შედეგის გამოცნობისთვის (2.845) — 34 მანეთი, 11 შედეგის გამოცნობისთვის (24.256) — 14 მანეთი.

საქართველოში: 13-8 (6 თბილისი, ლანჩხუთი, ხაშური), 12-138, 11-1102.

32-ე ტირაჟის მოგებები გაიკვამა 1989 წლის 28 აგვისტოდან 28 სექტემბრის ჩათვლით.

„სპორტლოტო“

გაერთიანება „სოიუსსპორტლოტომ“ შეჯამა „სპორტლოტოს“ 1989 წლის 32-ე ტირაჟის შედეგები, რომელიც 6 აგვისტოს გაიმართა.

რედაქტორი
თ. ბაჩიჩილაძე.

პროფკავშირების ნფსს საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს ბავშვთა და მოზარდთა ფეხბურთის რესპუბლიკური სკოლა აწარმოებს 1977-1978, 1979-1980 და 1981-1982 წლებში დაბადებული ბავშვების მიღებას როგორც ბიჭების. ისე გოგონათა გჯუფების დასაკომპლექტებლად. მისაღები გამოცემები აწარმოებს 1 სექტემბრიდან ყოველ დღე, 9-დან 12 საათამდე და 15-დან 18 საათამდე, ხოლო კვირა დღეს — 10-დან 14 საათამდე. ბავშვებმა თან უნდა იქონიონ ჯანმრთელობის ცნობა. გოგონებისა და ბიჭების შესარჩევად მოწვეული არიან წამყვანი სპეციალისტები, გამოცდები იწარმოებს „სინათლის“ სტადიონზე (ავჭალა).

ამავე სტადიონზე პარალელურად ყალიბდება ქალთა ფეხბურთის გუნდი, რომელშიც ჩაირიკხებიან 16 წლისა და უფროსი გოგონები და ქალები. მსურველებს შეუძლიათ განცხადებით მიმართონ პროფკავშირების ნფსს რესპუბლიკური საბჭოს ფეხბურთის სამმართველოს (თბილისი, ა. წერეთლის გამზირი №95-ა, 313 ოთახი).

პროფკავშირების ნფსს ჩახაუალიკური საბჭოს ფეხბურთის სამმართველო და ფეხბურთის სპეციალისტული სკოლის დირექტორი.

„სპორტლოტო 6 45“-დან: დაშვებულია 1.290.300 ვარიანტი. 6 ნომერი ვერავინ გამოიწნო. 5 ნომრის გამოცნობისთვის (34) მოგება 1.138 მანეთია, ოთხისთვის (1.877) — 30, სამისთვის (33.129) — 3.

საქართველოში: 6-0, 5-0, 4-39, 3-738.

„სპორტლოტო 5 86“-დან: დაშვებულია 13.388.492 ვარიანტი. 5 ნომრის გამოცნობისთვის (25) მოგება 10.000 მანეთია, ოთხისთვის (5924) — 127, სამისთვის (167.295) — 6.

საქართველოში: 5-0, 4-246, 3-4716.

32-ე ტირაჟისა და 23-32 ტირაჟებში მონაწილე ათტირეიანი ბილეთების მოგებები გაიკვამა 1989 წლის 21 აგვისტოდან 21 სექტემბრის ჩათვლით.

გადარჩენილი ნახეპარი მილიონი

ახვე უკვე ვიუწყებოდით იმის შესახებ, რომ ამერიკელებმა სპეციალური პრემია (ნახეპარი მილიონი დოლარი) დააწესეს იმ მძლეოსნისთვის, რომელიც ბობ ბიმონის მსოფლიო რეკორდს გააუმჯობესებდა სიგრძეზე ბრტობაში (ეს ნახეტომი 890-სმ-ზე, რომელიც ამერიკელმა სპორტსმენმა 1968 წელს მენხელს ოლიმპიურ თამაშებზე განახორციელა მაშინვე მონათლა XXI ს. ექვინის შედეგად). შეჯიბრება ვე გაიმართა ლოს-ანჯე-

ლესში 6 აგვისტოს, მაგრამ მასში მონაწილეობა არ მიუღიათ არც მთავარ ფავორიტს კარლ ლოფისს და არც სამჭოთა მტრებელს, რომელთაგან ამერიკელებს განსაკუთრებით აინტერესებდათ ევროპის რეკორდსმენის რობერტ ემინის გამოსვლა. გამარჯვება ლოს-ანჯელესის სტადიონზე მოაოვა მეორე ამერიკელმა ლარი მირიქსმა — 8 მ. 52 სმ. მეორე ადგილზეც მისი თანამემამულე, ოლიმპიური თამაშების

ევრცხლის პრიზიორი მიკი პაუელი გავიდა — 8 მ. 37 სმ. ბიმონის რეკორდს ამჯერადაც გადაჩა. საინტერესო ბრძოლას მოკლოდნენ მაყურებლები სიმაღლეზე ბრტობის სექტორშიც, სადაც ერთმანეთს ებაქებოდნენ მსოფლიოს რეკორდის (244 სმ) მფლობელი კუბელი ჰავიერ სოტმაიორი და სეულის ოლიმპიადის ევრცხლის პრიზიორი ჰოლის კონვეი. მაგრამ ფავორიტებმა თავიანთი შესაძლებლობები ბოლომდე ვერ გამოაქვანეს. სოტმაიორმა 235 სანტიმეტრი დასძლია, კონვეი კი 230.